

դեպքերը պատճառով «հաղորդեց պար-
սիկ կառավարութեանը, որ եթէ Ատր-
պատականը չխաղաղեցուի շուտով,
ինքը ստիպուած կը լինի հարկաւոր
միջոցները ձեռք առնել իւր տէրու-
թեան հիւպատոսարանը թաւրիջում
եւ տեղական քրեատնտեսական պաշտ-
պանելու համար: Դեպքանի այս վըժ-
ռական յայտարարումից յետոյ Պար-
սից կառավարութիւնն ստեղծեց ին-
հանգստագրեց թաւրիջը:

Պաշտոնական աղբիւրից խմանում
ենք, որպէս թէ Ատրպատականի նա-
հանգստագրեց Գահաթառանգն այնտեղի
տիրութիւնը պէտքերի եւ ցոյցերի պատա-
խանատուութիւնը ջանք է անում զոյն
տեղական մոլորէիդի (կրօնապետի)
վրայ, եւ, այդ պատճառով նրան հե-
ռացնելով կրօնապետութիւնից, նրա
տեղ մոլորէիդ է կարգել իւր սիրած
մի ինչ ու ախտեղի (կրօնաւոր): Այս
բանն առիթ է տալիս ժողովուրդին բա-
ժանուելու երկու կուսակցութեան,
որոնք միմեանց դէմ շարունակ տրանս-
շփոթութիւններ եւ բարդութիւններ
են առաջացնում:

Մինչդեռ Ատրպատականն այս վի-
ճակումն է, լուր է հասնում խորա-
սանի խռովութիւններին մասին: Կին-
սական միջոցները պակասութեան եւ
թանկութեան պատճառով ժողովուրդն
այնտեղ յարձակում է դատաւորի
վրայ եւ մեծ իրարանցումից յետոյ
նրան քաղաքից քշում:

Դեռ այս աղէտի առաջը չառած,
պաշտոնական հեռագիր է գալիս Ֆարս
նահանգի խռովութիւնները գուժելու:

Այս բոլոր անցուղիներից կեդրոնա-
կան կառավարութիւնը գլուխը կոր-
ցրած ֆաթուհի է դիմում, որ միջոց-
ներ գտնէ երկրորդ խաղաղեցնելու հա-
մար, սակայն, օսմանեան պետու-
թեան պէս, այստեղ եւս ֆինանսական
թուլութիւնն ամեն կողմից արգիւ-
նէր է ստեղծում: Ոչ դրամ կայ եւ ոչ
օրինաւոր զօրք:

Կառավարութեան այս անզօրու-
թիւնը յայտնի է լինելով մոլեռանդ ժո-
ղովրդին, նազդ եւ Սպահան քաղաք-
ներում յարձակում են անպաշտպան
բաւերները վրայ եւ նրանց մեծ թուով

հրապարակներ վրայ մորթում եւ
նահատակում լուի նրանց զաղափարի եւ
զաւանած ուղղութեան համար: Կին
խնայում ունի իսկ կոնանց, որոնք ից
չատերին հրապարակներ վրայ ի տես
ամենքի բռնադատում են շնորհն:

Այս բոլոր խռովութիւնները հարկաւ
է անում զրացի պետութիւնների ձեռ-
քերն իրենց շահերը պաշտպանելու
համար ազատորէն: Նոյն իսկ Թուր-
քիան, իբրեւ միջազգային օրինաց հի-
մար, վրայ, զօրք է ուղարկել սահմա-
նապետի: Եւ այս բանից յետոյ մի-
թէ իրաւունք չունենք սպասելու, որ
Անդլիան եւս իւր պատերազմական
նաւերն ուղարկէ Բուշիա եւ Մահա-
մադէ:

Իսկ այս բոլոր աղէտները անցու-
ղիքն է ժամանակ ինչ է անում մեր
գլուխը կարգած կառավարութիւնը
նա խաղում է այն տրայեկտիկան,
որ պիտի խաղար ֆինանսական եւ
ազգայական թուրքախոսով բռնուած ամեն
մի արեւելեան կառավարութիւն: — մի-
ջազգային հեռագրական հրամաններ է
արձակում, կարգադրութիւններ է ու-
նում, պատիք սպասելիքներ է կար-
գում եւ, վերջապէս, զօրք գնիք է
կանչում:

Հետաքրքրական է մանաւանդ այս
վերջինը. զօրք գնիք է կոչում,
բայց ո՞ր զօրքը եւ ինչ զբաւով:

Շահի բարձրագոյն հրամանով Ռաշտի
նախկին դատաւոր Նասրէ-Սալթուհն
որ ռազմական եւ ոչ մի գործողու-
թիւնից տեղեկութիւն չունի, 30,000 (?)
զօրքի գլուխ անցած՝ պիտի անցնի
Ֆարս, Սպահան, Նազդ, Խորասան,
Ատրպատական, մի խօսքով՝ այն բո-
լոր տեղերը, ուր խռովութիւններ
կան, եւ յանցաւորներին պիտի լուծ
ժողովրդին նպանդութեան՝ պիտի
բերէ: Ի հարկէ, ուրախութեամբ պի-
տի ողջունէինք այս հրամանի կատա-
րումը, եթէ միայն դա... զլուսն դա-
լու լինէր, որովհետեւ մինք գիտենք
եւ այս էջերի մէջ անցնալիքը ցոյց
են տուել, թէ ինչ բան է պարսից
զօրքը եւ որքան ընդունակ է նա եր-
կրը խաղաղեցնելու: Այս անգամ նկա-
տենք, որ 30,000 զօրք ասելով, պի-
տի հասկանաք, 3000 զօրք: Պարսից

պատերազմական ոյժը բաղկացած է
ընդամենը 80,000-ից ուրի կէսը մշտա-
պէս պահեստի մէջ է, իսկ մնացածի
5/6 մասը զէնքի տակ է գտնուում սահ-
մանապետութիւններում եւ զանազան նա-
հանգներում: Իսկ մայրաքաղաքին մէջ
մնում է 5,000 զօրք միայն եւ այդքանն
էլ տարակուսելի է: Ուրեմն 30 000
զօրքը ո՞րտեղից պիտի վերցնէ Նասրէ-
Սալթուհն խռովայից տեղերը խա-
ղաղեցնելու համար: Այս էլ աւելաց-
նենք, որ թէ եւ մի ամբողջ աւելի է,
որ արձակուած է շահի յիշալ հրա-
մանը, բայց Նասրէ-Սալթուհն զեռ
եւս նստած է Թեհրանում, որովհետեւ
զբաւ չկայ արշաւանքի ծախքերը
ծածկելու համար: Հրաման արձակուեց,
որ Նասրէ-Սալթուհն զօրաբաժինն եւս անյա-
պաղ թեհրան գոյ Նասրէ-Սալթուհնի
բանակի հետ միանալու համար, սա-
կայն զօրքը պահանջից, որ նախ վճար-
ուի իւր մի քանի տարուայ չվճար-
ուած ոտճիկը: Նոյնը պիտի պահան-
ջեն անշուշտ եւ միւս զնդերը, քանի
որ առնաստալի զօրքին տարիներով
զբաւ չի վճարում եւ վճարուած դէպ-
քում էլ զբաւը գնում լցնում է գե-
ներալների արկղը:

Այսպիսով մենք համարձակուում ենք
կարծել, որ Նասրէ-Սալթուհնի պատ-
ժախն արշաւանքի մասին արձակ-
ուած հրամանը պիտի մնայ պարզապէս
իրիւս մեխած տառ թղթի վրայ գրուած,
իսկ աշոգութեան դէպքում էլ Աս-
տուած հեռու տանէ, քանի որ պարս-
քի եւ փոխադրութեան գումարները «մո-
ղախիթ» (պարզ ասած՝ աւազակու-
թեան) եկամուտի նորանոր գումար պի-
տի բանան այս արշաւանքի առաջ-
նորդները համար:

Շատ ու շատ ակնյայտի փաստեր
մեզ հարկադրում են հաւատալ, որ
Թեհրանում եւս պատրաստուած են
նշանաւոր ցոյցեր կառավարութեան
դէմ:

Ահա քանի օր է, որ ժողովրդից մի-
անգամայն ծածուկ պատճառներով Շահ
Աբդուլ-Ազիզ ուղևորուած բառտ են
նստել մի խումբ ղեկավարներ:

Պարսկաստանի ներքին եւ արտաքին
վիճակին ծանօթ անձինք լաւ բան չեն
գուշակում ներկայ խռովալից դրո-

թիւնից: Մենք կանգնած ենք երկրի
ճակատագրի վերաբերյալ նշանաւոր անց-
քերի նախադրանք...

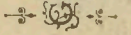
Համարեմք ինչպէս սպասենք և քայլ
առ քայլ հետեւենք այդ անցքերին:

ՍԱՏՈՒՐՆ

Թեհրան, 3 յուլիս

Կ Ո Չ

ՂԱՌՆԱՅԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՆՆԵՐ

Ֆառաջիկայ կիրակի, 10 Օգոստոս,
Սաալի որդական ընդհանուր ժողովի
պատգամաւորներու ընտրութեան օրն է:

Աչքը առջեւ ունենալով բարոյական
ու նիւթական մեծ շահը որ կապուած
է Ասալի որդական ընտրութեան խնդ-
րոյն,

Վաճառյի խումբ մը հայ երիտա-
ւորները քաղաքականապէս գերը կու-
սակցական կամ անձնական ու եւ տե-
սակետէ, կը փութան լրենց պարտքը
կատարել հրաւիրելով իրենց հայրե-
նակիցները որ յառաջիկայ Օգոստոս
10 ին զերտակցօրէն ու լրջօրէն խորհլէ
կողմ միայն իրենց քուէները տան այն
ընտրելիներուն որոնց ողջամտութեան
եւ անշահանդուրութեան վրայ խորա-
պէս համոզուած են:

Ասալի որդը զոր պատգամաւորները
պիտի ընտրեն կոչուած է այսուհետեւ
մեծ դեր մը խաղալ մեր հասարակական
կեանքին մէջ: Եթէ ուղղափառ, ան-
շահախնդիր ու զարգացած եկեղեցական
մը ըլլալ ան, անտարակոյս մեր Ազ-
գային գործերը նոր զարկ մը պիտի
ստանան: Իսկ եթէ շահամոլ, կեղծա-
ւոր, շողոքօրթող մը, այն ատեն քառս
մըն է որ պիտի ստեղծուի: Վէճերը
պիտի արծարծուին, կերքերը պիտի
բորբոքին ու մեր Ազգային գործերը
աւելի քան կրէք պիտի խառնակուին:

ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՆՆԵՐ

Վստահ եղէք որ այդ քառսը պիտի
ստեղծուի այն օրն իսկ երբ Պատրի-
արքական Փոխանորդ Տ. Վահան Վար-
դապետ Տ. Յակոբեան բազմի Առաջ-

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅՔ Ս. ԳՐԱՅ ՄԷՁ

Ատոնցմէ զատ՝ Փոխգործի միջին մասին մէջ կը
յիշուի նաեւ «Ասկանիա» անուամբ ուրիշ լին մը
ալ: Պիւնիոս՝ պատմական Տրովադայի առաջիններն
այս անուամբ կղզեաց խումբ մը կը յիշէ, իսկ Տրո-
վադայի եւ Լիւքիոյ սահմաններուն վրայ՝ նոյն
անուամբ նաւահանգիստ մըն ալ կը յիշատա-
կէ: Արդ, այս ամենէն բացայայտ կեր-
պով կերեւայ թէ հին Բիւթանիոյ եւ Բոնեգիոյ
մէջ «Ասքանազեան» ազգի մը գոյութիւնը կար-
բայց աւանդութեան մը համեմատ՝ Ենէի որդին Ասկանիոս
միանալով Հեկտորի որդուն Սկամանդրոսի հետ,
Տրովադայի մէջ միապետութիւն մը հաստատեց՝ արդ,
ասկէ ծագեցան Բիւթանիոյ եւ Փոնեգիոյ մէջ «Աս-
քանազ» անուամբ ծանօթ բոլոր վայրերուն եւ ազգին
անունները: Կան ոմանք, որ մինչեւ իսկ Ս. Գրոց
այս անունն ակնարկութիւն կը կարծեն «Գերմանիոյ»:
Վասն զի Գերմանիոյ հիւսիսային կողմն՝ այս ան-
ուամբ հարստութիւն մը կար, միջին դարուն: Այս
սխալ են թաղարկութեանց կարգէն է նաեւ այն՝ որ Սեւ
ծովու հին անունն Ասկանոս կամ Եսկանոս՝ ծագած
կը կարծեն «Ասկանիոս» անունէն:

Անգամ մը հաստատելէն ետքը թէ Փոնեգիոյ «Աս-
քանազեան» յունական ծագումն ունին, կը դառ-
նանք քննել թէ ինչու չենք կրնար ընդունել որ Ս.

Գրոց «Ասքանազեան» նոյն ըլլան Փոնեգիոյ եւ Բիւ-
թանիոյ «Ասքանազեան» հետ, եւ ո՞ր կրնանք կամ
պէտք ենք փնտռել զանոնք:

Եթէ ուշադրութեամբ դիտենք Երեւանի երկայն-
կան բնագրին վերը մէջ բերուած հատուածն՝ «Թա-
ղարկութիւնն Արարատայ, Միւնեոյ եւ Ասքանա-
զայ» — պիտի նկատենք թէ երեք երկրի եւ թաղա-
ւորութեանց խօսք կայ, որոնց երկուքն ալ գտնի ի-
րարու սահմանակից են, ըստ բնեւորակի յիշատա-
կարանաց՝ Ուրարտու լինելով Մաննաի հիւսիսային
սահմանին վրայ՝ արդ այս երեք երկրներուն իրա-
րու հետ միասին յիշուելէն կրնանք հետեւցնել թէ
«Ասքանազեան» եւս անհնամարտ պէտք են ըլլալ
միւս երկուքին, մանաւանդ թէ Արարատ եւ Միւնեոյ
գտնուելով Փոքր-Ասիոյ արեւելեան հիւսիսային
կողմն՝ անկարելի է որ Ասկանազայի հետ ըլլայ ա-
նոնցմէ, եւ այն՝ փառախոնքով հեռու, մինչեւ
Փոքր-Ասիոյ արեւմտեան ծայրն, ի Բիւթանիոս. ա-
սիկա ո՛չ միայն պատմական-աշխարհագրական խոչը
սխալներու կարգէն է, այլ եւ արամեանութեան
հակառակ: Այս մասին մեզ առաջնորդ կըլլան դարձ-
եալ բնեւորակ արձանագրութիւնք. զի Ասորես-
տանի թագաւորներէն Աշուր-ափ իրգրին (Ասորիան,
681-668 թվադ. քան զՎ.) մէկ արձանագրութիւնէն կը
տեղեկանանք թէ այս թագաւորին իւր երկրորդ ար-
շաւանաց ժամանակ (678) Տուսը զբաւեցնելու եւ կիւ-
մերեաններն յաղթելէն յետոյ եկաւ Մաննազեոց վը-
րայ, որոնց թէ եւ օգնութեան հասաւ Ազգուդայի
երկրէն իշպակայան, սակայն իր զէնքերուն զօրու-
թեամբ խորտակեց ամէնն ալ: Այստեղ յիշուած եր-
կրն Ազգուդա՝ ուրիշ օրինակի մը տարբեր ընթիւց-

ուածին (Վարիսկոյ) համեմատ կը գրուի նաեւ Աշ-
ուր, Բուր, արդ Ս. Գրոց նախնական բնագրին այս
ուղարկութեան հետեւելով գրած պիտի ըլլայ (Աշուր),
բայց ետքէն՝ գաղափարող անուանաւ փոքրէն եր Բա-
նը (ուրա) չփոխելով (նոյն) տառին հետ, որ շատ պա-
տահական է, գրած են (Աշկո), որուն վրայ ետքէն
ձայնաւորի շեշտին ալ աւելցնելով՝ Աշկոն «Աս-
քանազ»: Եւ որովհետեւ բնեւորակաց Աշկոյան մօտ
էր Մաննաի, որով իշպակայան կարողացաւ օգնու-
թեան համար իրեն զայնակից բարեկամ Մաննազեոց,
բացարձակապէս կը հետեւի թէ Ս. Գրոց Աշկոնք
բնեւորակաց Աշկոյան նոյն են, եւ թէ «Ասքանազ-
եան գունդ» ոչ թէ «Հայոց» թագաւորութիւնն էր,
ինչպէս կը կարծեն բոլոր պատմագէտք, այլ Միւնեոյի
Մաննաի շատ մօտ — մեր վերին ըս ձին համեմատ
Երեւան ալ սահմանակից — ասորի իշպանութիւն մը,
նոյնպէս զայնակից Ուրարտացեոց եւ Մաննազեոց:
Ահա այս պատճառաւ իսկ՝ երկր միասին կը յիշուին
Երեւան մարզարէնէն, — «Թաղարկութիւնք Արարա-
տայ, Միւնեոյ եւ Ասքանազայ»: Ուրեմն ինքնին ջու-
րը կ'իյնայ Ուրարտացի ալ. Յեւոթնի «Հայկեան»
գրութիւնն ալ, որ հաստատուած է միայն Հայոց
Փոնեգիոյ ժողովուրդ ըլլալուն աւանդութեան վրայ:
Այս մասին արդէն մասնաւոր յօդուածով մը մեր
կարծիքն յայտնած ենք, Լոնդոն հրատարակուող
մասնագիտական հանգիսի մը մէջ (Բզպա, 1898). ու-
րեմն ուրիշ անգամ ալ հոս կը զանազան խոյն խոչը-
րուն:

Մեր նախնեաց մատենագրերը բնական է թէ չլին
զերեւ բնեւորակ արձանագրութեանց Աշկոյան, ո՛չ
ալ երբայական եւ ասորական բնագրաց սխալ Աշ-
կոն, այլ ծանօթ էր իրենց եօթնամասնից ձեռն մի-
այն, որմէ եւ «Ասքանազեան» Այս վերջին յունա-

նորոգական Սթոուն վրայ որուն շէնքերն ԱՆՅՈՐՄՈՐ է. թէ իր ազգային անցեալը դործունէութեամբ եւ թէ իր նկարագրով, եւ որուն հասնելու ամէն հնարաւոր ու անհնարին միջոցներուն գիտելու ձախօրդ եւ ակներեւ փութկոտութիւնն ունեցած է:

Ուրեմն Պուլկարայի գաղութին բարորութեանը ուրուն. ամէն գնով պէտք է արգիլել այդ եկեղեցականին ընտրութիւնը. բայց նկատելով որ վառնայի կողմէ պատգամաւոր ընտրութեան միջոցով հաւանականութիւնը ընծայող Տիար Յակոբ Մալեան յայտնի է իր նպատակաւոր տրամադրութեամբը դէպի վառնայ վարդապետի ընտրութիւնը. հաւանաբար մտէն չի ձանչնալով զայն եւ անծանօթ անոր հետեւին մանրամասնութիւններուն:

Կը հրաւիրենք զձեզ, հայրենակիցներ, որ պահ մը գտնէ ոսնակոխ ընելով ամէն անձնական ու կուսակցական շահ եւ նկատում, երկրորդական հաշիւներ ու մտահոգութիւններ. փութաք ձեր քուէները համախմբել հետեւեալ կերպ անձերէն մէկուն չուրջը. որոնց ողջամտութիւնն ու անշահախնդրութիւնը դեռ ունէ կեկպով չէ կասկածուած մեր համագման առջեւ եւ որոնք յառաջիկայ Առաջնորդական Ընտրութեանց մէջ միմիայն մեր գաղութին բազմակողմանի շահերէն եւ իրենց խղճին ձայնէն առաջնորդուելու հազուապէս առաւելութիւնը կը ներկայացնեն:

Ահաւասիկ այս ընտրելիները
Տիար Գրիգոր Վարդանեան
« Խաչիկ Տամատեան
« Փրիկպոս Հալաճեան
ՎԱՌՆԱՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԵՆԵՐՈՒ
ՅՈՒՄԱՐ ՄԸ

ԴԻՏ. ԽՄԲ. — Հիստորիկական խնդրանք մեկ զրկուած է սոյն կոչը հինգչաքիթի օր տպագրեալ ցրուած էր քաղաքին մէջ:

Եւ որ հեղինակները որ երեսասարդներն ալ ըլլան, ինչ ներքին հաշիւներէ ալ մղուած լինին, մենք սա կէտին մէջ որ զլրացուին է, համակարծեք ենք իրենց թէ, Պուլկարահայոց Առաջնորդը Տ. Վառնայ Վ. Յակոբեանէ աւելի յարմարութիւն ունեցող բարձրաստիճան եկեղեցական մը ըլլալու է:

Պատրիարքարանի պատրաստած հռահուհն ցանկէն մէջ արգէն Տ. Վառնայ Վ. Յակոբեանէ յարմարագոյնը կայ, այն է Տ. Ներսէս եպիսկ. Առլանեան: Այս եկեղեցականի բարե-

մասնութեանց մասին արգէն մեր կարծիքը յայտնած էինք Տ. Վառնայ վարդապետի վառնայ հասնելէն առաջ. այն-որ ալ բաղդատարար ինչն նպատակաւոր կարծիքը ունինք Առլանեանի վրայ:

Իսկ եթէ Պատրիարքարանի պատրաստած հռահուհն ցանկէն չուրս արժանաւորներ փնտռենք, կարելի է քանի մը հաս յարմարագոյններ գտնել. բայց մեր ընտրածը մեզի պիտի առնու. գիտնալու կարեւոր կէտը այս է:

Վառնայի ընտրութիւնը պատգամաւորին գալով, սոյն կոչը կասկածելի կը ներկայացնէ Տ. Յ. Մալեանի ուղղամտութիւնը, առանց անոր ուրիշ առաւելութիւնները թուելու, որոնց պէտք պիտի ունենայ Սփիւրջի Պատգ. ժողովը պաշտօնական յարաբերութեանց ու ձեւակերպութեանց համար, Այո՛, Տ. Մալեան կրնայ որակուել «փոփոխամիտ» կամ «անգոյն» անակախով: Բայց իր առաւելութիւններն ալ պէտք է խոստովանինք:

ԵՂԱՅԻՄԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՌԹԻՒ

Ամերիկացի հաւաստիւններ մէկ քանի էութիւն որ գէշերը հետեւեալը զրկուած են Ամերիկայի հայ թերթի բուն ի հաստատարութիւն:

Վերջերս Հայերու կողմէն իրարու վրայ ի գործ գրած քաղաքական սպաննութիւնները Հայ ազգովրդեան բոլոր բարեկամներուն հաւիտիստի եղած են: Եւ մեր Ամերիկացիներն ալ միջապէս քանի թէ այս բաները կը ցուցնեն թէ Հայերն անյարմար են ինքնավարութեան: Այս եզրակացութիւնն արդարացի չէ. որովհետեւ ամեն սղգաց մէջ ալ եղեռնագործութիւններ կը պատահին, եւ ամբողջ ժողովուրդ մը քանի մը անհատներու արարքին պատասխանատու ճանչնալ ուղիղ չէ. եւ սակայն հասարակութեան գաղտնի կերպն այս է:

Ստորագրեալը Հայ կուսակցութեանց ունէ միտն հետ կապակցութիւն չունինք. սակայն իբր կուսակցութիւններէ դուրս եղող անկողմնակալ անհատներ, եւ Հայ ժողովրդեան բարիք կամեցողները Հայերու գիտոր սպաննելի բռնաւ իր դատաւարները: Հայոց Ամերիկացի բարեկամները համակարծեք են թէ այսպիսի միտնները Հայ դատին միայն վնաս կը հաս-

գրութեան հետեւելով՝ ըրած է «Թորգոմ» թէ «Տուն Թորգոմայ» Հայաստան չի նշանակուած, տարակոյտ չկայ միջ համար. վառնայի բեւեռագրաց Թորգոմայիւն քաղաքն, որ սոյն է Ա. Գրոց Թորգոմայիւն անուան հետ, կապաւորկիւն եւ կիլիկիայ մէջանող կիլիկիայ. — ո՛րտ Թորգոմայիւն-ը շու պատահական թաւ-քաւ-ը «Թուրքարիւն քաղաքն» որ Թաւրի երկրին սահմանին (վրայ է): Թաւրի երկրին՝ ըստ Ե. Երբեքի յիշուած իման՝ կապաւորկիւն է. այսպէս եւ ծանօթ աշխարհագէտ Կիպերտի եւ Դիլլմանի կարծեալ՝ Թորգոմայն կը գտնուէր Հայաստանի հարաւային-արեւմտ-կողմին: Ուստի «Թորգոմ Թորգոմայն» եւայն՝ կապ չունին Հայոց հետ, ինչպէս կապ չունէր «Առաքանաք» իսկ վրաց այն աւանդութիւնը՝ թէ իրենց նախահայրն կը կոչուէր «Թարգամոս», Հայոց հետեւողութեամբ չիտուած պատմական կեղծիք մըն է:

Կ. Յ. ԲԱՍՄԱՋԱՆ

յինք. եւ մինք կը հաւատանք թէ բոլոր սղգաց էն լուսավոր դիւանագետներու կարծիքն այս պիտի ըլլայ: «Երբ ունէ հարստացում երկրի տգաւտութեան պաշտպաններն իրարու արեւն թափելու չափ կատաղութեամբ իրարու հետ կռուոյ կը բռնուին, այդ երկրին յարեկամաց մ'չա ցաւ, եւ անոր իշխանաց ցնծութիւնն կը պաճաւեն: Հայաստան տարբարութիւն մը չէ:

Է. Հ. ՔԼԻՄԵՆԹ.
«Պոսթոն Թրէնսքրիթի» Խմբագիր.
ՃՈՐՃ Ֆ. ՀՈՐ.
Մէս. ի կողմէն Դերբի-տական.
ԷՆՈՒՐՏՏԵՎԷԼԷԹ, ՀԵՅԼ Տ. Տ.
ԱԵՄՈՒԷԼ Ճ. ՊԵՐՈՋ.
ԷԼԻՍ ՍԹՈՆ ՊԼԷՒՈՒԷԼ:

ՌՈՒՍ ՏՈՐՄԻՂԸ

Սեր նախորդ թիւի թուրքերէն բաժնին մէջ հրատարակեցինք համառօտութիւնը այն պահանջներուն, զորս ունէ կատարութիւնը բրաւ Դանէն:

Ասոնց մէջ գրեթէ ոչինչ կայ Մակեդոնի Պուլկարացի դատաւարութեան համար: Ռուս կատարութիւնը երբեք զիտողութիւն չէ բրած այն խիստ միջոցներուն ղէմ, զորս Մակեդոնի զինուորական եւ քաղաքական խիստ նախընտրելի կը գտնեն պաշտարար գիւղացիներու վրայ: Բարենորոգման գործարարութեան մասին ալ միայն կ'ու մը կը նշանակէ, այն է ստիկանապետներու օտար սպաններէ ընտրութիւնը:

Ռուսիոյ այս ընթացքը ցոյց կուտայ թէ այս անգամ ոչ տրամադրութիւն չունի Պուլկարացի ինպատութեան մը ընելու: Ինքզ Մակեդոնացիները կրկին իրենց բաղիւն կը ձգուին եւ թուրք բաժնի մասին ազատութիւն կը վախելուց եղանակովը վարուելու: Ահա նոր լուրերը հասնին թէ Բուլուղլու գիւղաքաղաքը որ պահ մը սպաննուած էր, մոխրի վերածուած է այսօր թուրք զինուորական ձեռքով հրդեհուելով. կրակէն փախչողները այր եւ կին անխտիր կոտորուած են. նոսե ուրիշ 18 զիւղեր տարի եւ կոտորածի երկարուած են: Այս արտի լուրերը կը հասնին ու կը հաստատուին, բայց ոտուկան նաւաբ-ժինը, թէեւ հասած Պուլկայ նեղուցին բնաւոր. չի շարժար գործնական սպաննալիք մը ընելու համար թուրքիւն կ'ուտարարութեան ղէմ որպէս զի այդ արեւնեկութիւնները զաղրին: Ռուսաց այս ընթացքը մեզ կը խնայէ ֆրանսական նաւ սրածին Միտիլինի առջեւ երեւալը, լոկ դրամական պահանջի մը խնդիրը կարգադրելու համար: Այո՛, այսօր ոչ ոտական նաւարած իր սպաննուած հիւպատոսին խնդիրը միայն կարգադրելով ետ քաշուելու տրամադիր կերեւայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պ. ԲԱՂԱՔԻ ՈՂ Հայ Յեղափոխականացիութեան 28 անտուկ գոյքեւ ծախի-ղ խաչ-գողները մին, կարապետ Մարտիրոսեան, ըսպաններ Է Գոյի Գալթի մէջ, կարապետի մեղսակիցներու անունները ծածուկ կը մնան ցարդ: Ըսպաններու կ'ու յայտարարու-

թեանը հայելով, միջրապետ միայն 4 անտուկ ծախած է եղեր, իսկ միւս 24 անտուկները լեցուն իր տան մէջ ձգելով Պ. քաղաքէ մեկնելու է:

Եթէ ստոյգ է այս յայտարարութիւնը, խնդիր է գիտնալ թէ այդ 24 անտուկը ո՛րոնց կոկորդոր անցած էր:

Կըսպանեք որ միւս յանցաւորներուն ալ գտնէ անունները յայտնուին Գաշակցութեան պաշտօնական թերթին միջոցաւ, որպէս զի հայ ժողովուրդը հասկնայ իր զոհերը եւ զգուշանայ:

ՈՐՈՒԼԻՆԹԱԻ Թագ. Խոյ հուրդը Պատրիարքարանի գիւղերով արժանաւոր քահանայ մը ուղած է տեղւոյ մէջ պաշտօնավարելու համար: Փոխանորդարանին յանձնուած է Սուրիանցոց պահանջին գոհացում տալու գործը:

ՊՈՒԼԿԱՐԱՐՈՅ Հայոց Սոսլ. նորդի բնտրութեան համար Սոֆիա զրկուելիք վառնայի պատգամաւորին ընտրութիւնը պիտի կատարուի վաղը տեղւոյս Ազգ. վարժարանին մէջ:

Պատ. Փոխանորդ Տ. Վառնայ Վ. Յակոբեանի նախագահութեամբ քանի մը շաբաթ առաջ գումարուած Ընդհ. Ժողովը ետանուն ցանկ մը պատրաստած էր քաղաքական զիւրութիւն ընծայելու նպատակաւ. այդ յցանկը կը բաղկանայ հետեւեալներէ

Տ. Խ. Տամատեան
« Եսկոք Մալեան
« Գրիգոր Վարդանեան

Թէեւ այս երեք անձնաւորութիւնները պատգամաւորական պաշտօնին էն յարմարներն են քաղաքի մէջ, բայց քուէարկուելու արդար եւ ըստ սահմանադրական օրինի այդ ցանկէն դուրս ուրիշներու ալ քուէ տալու:

Փափաքելի է որ ամէն հայ մասնակցի վաղուան քուէարկուելու թեան:

Տ. Վ. ՊԱՊԱԵԱՆԻ ի նպատարութեանը ներկայացուած, օգին գէշութեան պատճառաւ յառաջիկայ երկուշաբթի իրիկուան լետո ձգուեցաւ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՁԵՑՈՒՆԻ ԱՆՑԵԱԼԷՆԵՐ ՆԵՐԿԱ. Թէն: Այս հետաքրքրաշարժ պատմութիւնը ամփոփուած երկու հատորներու մէջ, կարճէ որ ամեն հայ զանազան ունենայ:

ԳՈՂ ՄԺՏՕ ԳԻՆՆ Է 2 Ֆր. գոյանալիք հատոյթը յատկացած է հայ որբերուն:

Ողբացեալ ՄԽՕ-ՇԱՀԷՆԻ մեծագիր պատկերը. Գին 1 Ֆր. գոյանալիք հատոյթը յատկացած է Գահիրէի Լատան-Ընթերցարանին:

ԴԻՄԷԼՔՏ. Յ. Կ. ՃԱՆԿԻԻԼԵԱՆԻ Վ. Ա. Ռ. Ն. Ա.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Րուսիան զարաւորեալ տօնանմանքն պիտի գըսմընն 14 սէֆինէլէրտէն միւրէքքէպ, թիւրք սուլարնա կէմէք իշիւն եօլա չըքմըշ օլտըղընը էվվէլքի նուսխէմիդ տէ եազմըշ ըաքը, Մէղքիւր սէֆինէլէրին Գալտգա Խազըն զիւր մահէշտէ տէմիւր աթուպ պէքլէմէքտէ օլտըղարը իխպար օլընմըշ տըր :

Ռուս տօնանմանքն հարէքթի պոնտան էվվէլ պիտիւրիւնէ պիւր գաշ թէքլիթթաթըն ինքսաքնը թաճիլ իթմէք մագսէտինէ մէպնի օլտըղը մալիւմ, Մէղքիւր թէքլիթթաթտա իսէ Մաքթիթիւնըն ահ վալի մաղտուրէսինի խաֆիթլէթմէք իշիւն էհէմիլէթլի նագթալար շիւմահէտէ օլընմիւր : Եալընը ժանտարմա վէ զապթիէ զապթիւրինին էվլորթալը օլմասը պիւր տէրէնէ էհէմիլէթլի աւտ օլընան պիւրի, ֆազաթ պուտա Պուլկարլարը մէմիւն գըլաւազ :

Սօֆիա կազէթալարընտա հիւքիւմէթէ եազընիլէթլի օլտըլար ռուս վէ թիւրք պէյնիւտէ գուհուրա կէլէն հաւտիւնին հալլ ուֆաւ օլտըղընը եազմագտա տըրլար : Յազաթ պու խոսուտա աճէլէ իթմէլէրի էֆքեալը ումուլիլէթլի թէքիւն իթմէք մագսէտինէ մէպնի օլտըղը անլաշըլիյօր : մէսէլէ տահա հալլ օլընմըշ աւտ օլընամազ, վագաւա գալիլէրտէն իքիսի տալըտը : Մանասթըր վալիսի ազլ օլընտը իսէտէ տիկէր պիւրչօգ միւլքիէ վէ ասքէրիէ մէմուրլարըն ճէզալանմասը վէ ազլը խոսուտը Պապը Ալիէն էն գոր պիւր մէսէլէ տիւր քէզա ժանտարմա զապթիւրինին էհէմիլէրտէն թալիւն իթմէք մէսէլէտի տահա չօգ սուգալտըրը :

— Սէլանիկ ճիւնայէթ մահէմէսի 83 քիշիւնին միւրթիւլիլէթլի հիւքմ խոսալ, պուլարտան 4 ի իտաւա, 4 ի 15 սէնէ մահպուսիլէթլէ, 2 սի էպէտի սիւրկիւնէ, 6 սը 10 սէնէ մահպուսիլէթլէ վէ տիկէր 15 ի սալիւր աղըր վէ խաֆիթ ճէզալարա մահքիւմ իթմիշ տիւր :

— Մէճիւսի վիւքէլա հէր կիւն Եըլտըզ սէրայընտա թէճէմիւր օլընուպ, Եէվմիէ մէսէլէլէր իշիւն օրատա միւլքէրէ իթմէքտէ տիւր :

— 600 քիշիւն պիւր չէթէ Բըլիւրտէ 4-5 կիւնտէն պէրու գալկայա տէվալ իթմէքտէ վէ թիւրք մուհաֆըզլարը զալէպէ իթմէքտէ տիւր :

— Մանասթըր վիւլայէթլի տալիւնտէ ասըլարըն Եէտի զապթընա կէշմիշ օլան Բրաշօվա գասա պատան ասքէր վէ գօմիթալար պէյնիւտէ վուգու պուլան չէտիւտ մուհաբէպէլէրտէն սօնրա . ասքէրլէր զալէպէ իտուպ գօմիթալարը թուլմագ իշիւն պիւրիւն մահէլիւն աթէշէ վէրիւլիլէր վէ աթէշէ

տէն գաշալարը գատըն վէ էրքէկ պէլա մէրհամէթ գաթլ իթմիշլէր :

Բէզա տիկէր 18 Պուլկար քէօլլէրի խարապ իտէրէք էհալիտէն էրտէրիսինի իշիւն էլլէթլիլէր :

— Թիւրք մէնպասընտան ալընան մալիւմաթ իւզըրէ, Բրուշօգաւ տան չէթէլէրին չէքիլմէսինէ ասաքէրլէր մալիւմաթ մէյտան վէրուպ գասապալը ալմըշլար : չէթէլէր պաշգա պիւր մէվգը թուլթուլար իսէտէ, օրատա տալիս իհաթէ օլընմըշլար : Եէօլլէրի շիմտի չէթէլէրին էլիւնտէ հիշ պիւր մէվգը գալմամըշ ըմըշ :

Ձիվէ վէ Գաստօրիա քէօլլէրի չէթէլէր թարաֆընտան եազըրուպ քիւլ օլմուշլար :

— Պապը Ալիին պէյանը իւզըրէ, պիւր գաշ կիւնտէն պէրու հիշ պիւր էհէմիլէթլի միւստէմէ վուգու պուլմամըշ :

— Գօնսօլուարըն մուհաֆազաքը իշիւն հիւքիւմէթ քէք սըզը թէտա պիւրլէր էլէ ալմըշ :

— Միւլթիլիշ հիւլի բաշա՝ չէթէլէրին մըզտարը, տմէլիւթը, մազարթաթը, գուլթիլէ վէ մէվգըլարընտա տալիւր մուֆասալ պիւր րաքօրթ գալէմէ ալմագտա օլտըղընը թէլէկրաֆիլ Պապը Ալիին պիւրիւրիլ տիւր :

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տնէվնիք նամ պուլկար կազէթանըն սէյանը իւզըրէ, Րուսանիա հիւքիւմէթի Աւալիա, Ալմանիա, Խէկիլթէրա վէ իթալիա էլիլէրինէ պիւր նօթա վէրուպ, Պուլկարիւնին հալպիէ հազըրըղընա տըզգաթլարըն տալէթ իթմիշ վէ իւլպէթէն էհէր Պուլկարիա վէ թիւրքիա պէյնիւտէ մուհաբէպէ պաշլար իսէ՝ Րուսէն հիւքիւմէթի տալիս օլտուսըն սիւհալանտըրուպ միլլէթտալարընը իգլիթաի հալմուհաֆազա իթմէկէ մէպուր օլաճագ» տէմիշ տիւր :

Պուլկար հիւքիւմէթի Սօֆիա պէօլլէք տէվլէթլէրին գօնսօլուարընա պիւր նօթա վէրուպ, թիւրք հիւքիւմէթին վէ ասքէրլէրին Մաքթիւսիա պուլկար էհալիսի իւզըրինէ զատտարանէ տմէլիւթտա պուլընտըպլարընը թաֆիւլաթլէ նագշ իթմիշ վէ պու հալ տէվալ իտէր իսէ Պուլկարիա տա էհալիսիւն զարէղքեալըղը թահրիգ օլընաճաղընտան՝ իթլիշալըն էօնիւնիւ ալմագ միւլքիւլ օլաճաղըն պէյանլէ՝ տէվլէթլէր էնտիւտէ մէսուլ գալմամագ իշիւն պուլարըն նագարը տըզգաթընը տալէթ վէ իգլիթալընըն ինքսաքնը իսթիւհամ էլլէմիշ տիւր :

ԲԱՋԱՐ կիւնիւ Սօֆիա տալիւր միլթիւկ թէճէմիւր օլընտը : «Մաքթիւսիա ըստանը Պուլկար գալմը իշիւն մէյլի պիւր հարաքէթ» աւտ օլընտը վէ պու պապտա գալարար վէրիւրի :

Պուլկարիւնը գուրթարան իքիւնի Ալեքսանտր Չարըն զիւր ու շէրիֆինէ Սօֆիա տա իշա օլընան հէյքէլին էթրաֆընտա տիւլքէք իշիւն Րուսիա տան 150 աւտ միւսաթամէլ թօրլար վէ պիւր իւագըմ էսկի սիւհալար Պուլկարիա նազլ օլընտըլար :

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ

Րուսիան Մանչուրիա տան չըգմայա ֆիքրի օլմատըղը Եէնի տէլիլէրլէ թէպէլիւն օլընյօր :

Չարըն պիւր Եէնի ֆէրմանը ա. միւրալ Ալեքսիլի Մանչուրիայա խտիվ (փիւլիսյա) Կալ խալանըն տա խիլին հիւքիւմտըրըգ սէլահիլէթլինէ հալլ օլմագալի կիպի, խտիլիէն տալիս ճվաթ տէվլէթլէրլէ մուխապէրլէ իթմէկէ մէպուսիլէթի օլաճագ քէզա Ագալի Եարգտա պուլլէն Րուսա տաքիլի վէ հարա սէֆինէլէրին գօմանտաք սմիւլալ Ալեքսիլիէ իհալէ օլընմըշ տըր : Պու Միլվալ իւզըրէ պիւր հիւքիւմէթ թէլէթիլի իշիւն Բէթլիւպուրկտա մալիսուս գաննանալէր գալմէ ալընագտա օլտըղը իսպար օլընյօր :

Մանչուրիա տա պուլընան Րուսա տաքէրլէրլէ ֆալիսիւլարընը տալիս օրայա նագլ իթմէք իշիւն մէպուսիլէթ վէրիւրիլիլէ թէլէթիլի պիւրիւրի :

Քէզա Րուսիան Ագալի Եարգտա պուլընան գուլվիլի տաքէրլէսինի 300,000 քիշիլէ պալիլ իթմէք նիլէթլի տէ պուլլտըղը Բէթլիւպուրկտան պիւրիւրիլիլէր :

— Գօրէտա Րուսա տէվլէթլինէ պիւր գընալ արագի թէք իթմէք իշիւն պիւր իթիւլաֆ հասըլ օլմուշ իսէտէ, մուգալէլէնտմէ էլան իմգալանմամըշ տըր :

ՍԸՐՊԻԱ

— Սքանալ կազէթաքըն պէյանը իւզըրէ, Եարըն Պէկրատտա տալիս միլթիւկ թէճէմիւր օլընուպ Եսկի Սիւպիատա վէ Մաքթիւսիա տա միլթմէքին Սըրպլարըն մուհաֆազալը իշիւն թէպպիլլէր իթլիլիսագ օլընաճագ ըմըշ :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱ

Սքանալ 7 Օգոստոս

Մաքթիւսիլ վէ տիկէր իքիւմէշնուլ վոյվօտալարըն Մանասթըր վիւլայէթի տալիլիլիտէ պուլընտըղարընը Պապը Ալի էլիլէրլէ արգ իթմի :

Չէթէլէրլէ տալիւր թիւրք մէնպալարընտան ալընան հալպաթալէր մուգալալալը տըրլար : Բրուշօվանըն Եալընըզ պիւր գընմը թիւրք տաքէրլէրտէն զապթ օլընտը :

Սքանալ 7 Օգոստոս

Տիւն Եըլտըզտա Սուլթանըն Րէյասէթի ալթընտա վիւքէլա մէճիւսի թէճէմիւր օլընուպ, Րուսիան թալպիլլէրի միւլքէրէլէ ալընտը : Մէճիւստէն սօնրա Մ. Ձիւնպիլէ վէ Բէթլիւպուրկ օլմանը էլիւսինէ պիւր թազըմ վաւալարլէ ճէպապ վէրիւրի :

Սքանալ 7 Օգոստոս

Պուլկար Եօլմըրա Բօլիս վէ զապթիլլէր թարաֆընտան միւլքիւլալ վէրիւրիլիլէ վէ պազը թիւհարլարըն թէվգըթ օլընտըգալարըն սէպէպէ, Սլանալ պուլկար մասալաթիւլալարըն զապթիլլէ նագըրընա իլթիգա իթմի :

Սքանալ 7 Օգոստոս

Պուլկար գօլիլէլէրին «Տալիլի թէլէթիլաթը» նամընա Մանասթըր գօնսօլուարընա պիւր պէյաննամէ Եօլմըրուպ, թիւրքլէրին զուլուլարընա զայրը պուլկար քէօլլիլէրին թէճէմիւլ իտէմէլէթլէրինի պէյանլէ, գուհուրա կէլէնէք օլան իթիլիւլուտան տօլայը թէլէթիլաթըն մէսուլ օլաճալաճաղըն պիւրիւրիլ տիւր :

Քրուշօվալա տաքըն ճէնկէլմէքտէ օլան պիւր գաշ Եիւզ քիշիտէն միւրէքէպ օլան չէթէ ասքէրլէրտէն մաղլուպ օլընուպ : չօգալարըն գըրըմըշ վէ պիւր թազըմ Եէօր թուլուլարագ Մանասթըրա նազլ օլընաճաղը թիւրք տալիլէրինտէն պիւրիւրիլիլէր :

Քէզա 10 կիւնտէն սօնրա տէվլէթլէրին միւստալալէսի իլէ Մաքթիւսիա սէրպէսթ օլաճագ տէյուլալալուպ, գօմիթալար իլէ պիւրլէշնէ քէօլլիլէր 15 կիւն կէշմիշ վէ էլան տէվլէթլէրին միւստալալէսի կէօրիւմէմիշ օլտըղընտան՝ գաթի իւմիտ օլտագ թէքքի սիւհալ իթմէկէ պաշալալարըն թիւրքլէրտէն իշիւրիլիլէր :

ՎԱՐԺԱՊԵՏ ԿՈՒՉՈՒԻ

Շուվայի չոգարարձութեան կողմէ կը խնդրուի ծանուցանել թէ տեղալիս Ազգ. վարժարանը գլխաւոր ուսուցչի մը եւ օգնական երաժիշտի գասատուի մը պէտքը ունի :

Այս պաշտօններուն յարմարութիւն ունեցողներ պէտք է դիմեն Տ. Թորոս Մ. հծի. Ստեփանեանի Շուվու :

Թէ՛ նախալրթարանի եւ թէ՛ Մանկապարտէզի մէջ ուսուցչական պաշտօններ վարած Օրիորդ մը կը փափաքի ազգային վարժարանի մը մէջ կրկին պաշտօն ստանձնել :

Բանալկցութեան համար առաջին անգամ հարկ է խմբագրութեանս դիմել :

Одговорникъ Н. Драгулевъ